

דגל מזול דגל

שתי נשמות מתרועעות בלב האומה הישראלית ובלב כל אדם יהודי בישראל. הנשמה האחת כמחה לארץ ישראל שלמה. הנשמה האחרת כמחה אז השלום. עד היום חיו שתי הנשמות האלה זו בצד זו, בשלום המבוסס על שקר. השקר היה: אין עם מי לדבר. ממילא אין צורך להחליט. אפשר להחזיק בשטחים וגם לחלום על שלום. הנשיא אנוואר אל-סאדאת הרס במכה נועזת אחת את השקר הזה. מחרמי-חרתיים יפתח המאבק הבלתי-נמנע בין שתי הנשמות האלה. שדה-הקרב יהיה לבנה של האומה הישראלית, לבנה כל אדם יהודי בישראל.

נשמה של ארץ-ישראל השלמה יונקת משורשים עמוקים מאד. יריחו ושכם, חברון וטולכרם שייכות אל נוף הילדות של רבים מאיתנו. פסענו בהן ברגל, נסענו בהן במכונית, רכבנו בהן על אופניים, כאשר היינו נערים. איך לא נאהב אותם? זהו נוף התניף, שהוא המרכיב החשוב ביותר בעולמנו הרוחני. איך נתכחש לו? השאיפה הציונית להתיישב בארץ אבותינו, בכל מקום ובכל שעה, ניטעה בנו בבית-הספר, בתנועת-הנוער. היא חיה בניבכי לבנו. חזון הארץ הוא חזון טיבעני. הוא קשור בי אדמי נימים של רגש בעודמנו הנפשי הבלתי-מודע. אין צורך להסביר אותו. אין הוא זקוק לשום הגיון. הוא מושפע בסמלים, בשירים, במונחות. הוא חי.

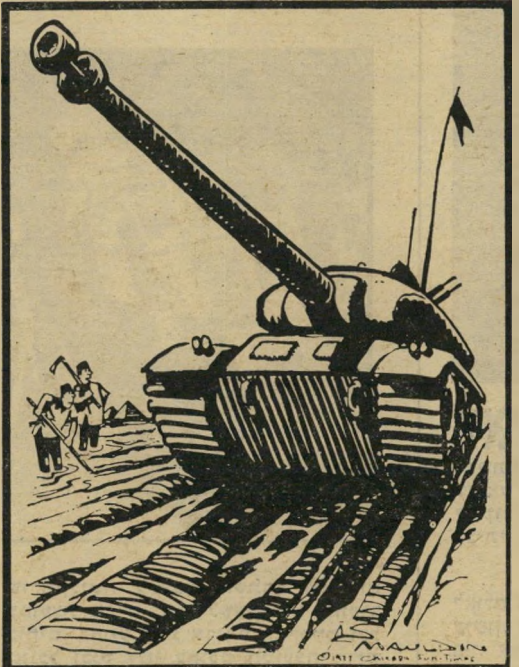
נשמה של שאיפת-השלום יונקת גם היא משורשים עמוקים. אך שורשים אלה סבלו משנים רבות של תתיזונה. הם לא הושקאו במעיינות החזון. הם לא הונחו כימעט ברגש, בסמלים, בשירים, במונחות. תנועת-השלום הישראלית היתה תמיד רצי ויזמית. היא דיברה בשפת החיגיון. כל הוראה ברגש העלתה סומק בפניה. היא אמרה: השלום הוא טוב. הוא כדאי. הוא אפשרי. הוא כרוך בסיכון מחושב. הוא יעלה במחיר יקר אך סביר. שום נשמה אינה יכולה להתקיים על מזון שכזה. רבים מאנשי-השלום נשאו בליבם חזון נרגש ומלהיב, אך הם התביישו להודות בו. גם אלה מאיתנו שפיתחו לפני 30 שנה, את החזון הזה בכתובים. חששו בשנים האחרונות מלחזור עליו. הוא נראה כאוטופיה. הוא היה מדע בדיוני. הוא נצטייר, בעיני ההמונים, כסימן מובהק של נאיביות חסרת-תקנה. והנה, לפתע, חדרה האוטופיה לעולם הי מציאות. החזון המבוויש, שנחבא אל הכלים, יכול לפרוש כנפיים ולהמריא.

כה נחזיר לנישמת השלום את מלוא כוחה הריגשי. זאת מלאו התלהבות של חזון. יהיה-נא המאבק שווה והוגן: חזון מוד חזון, התלהבות מוד התלהבות, רגש מוד רגש, סמל מוד סמל, שיר מוד שיר, מונחה מוד מונחה, דגל מוד דגל. החזון של ארץ-ישראל השלמה פורש לפנינו נוף גדול ורחב, המקסים את לב נאמניו. הבה נפרוש מולו את נופו של מרחב-השלום, והוא גדול יותר, רחב יותר, מקסים יותר. **כבוז האדם הישראלי** לבחור ביניהם, יראהי נא את שניהם כמדוא הדרם!

נוף של ארץ-ישראל השלמה מוכר. בעשר השנים האחרונות דובר עליו עד בוש. מדינה אחת, מן הים עד הירדן, ואולי עד המדיבר. עם אחד, השולט במדינה, דגל אחד, המתנופף בה. עם שני, שיחיה ויעבוד בה, אך לא כשותף לשלטון. אלא כנשלת וכנסבל. ירצה לחיות כך בשקט — נוח. לא ירצה — יסתלק או יסולק. המדינה תחיה על חרבה, וזו תהייה מבהיקה וחדה וגדולה, מוכנה בכל עת להישלף מנדנה ולכרות כל יד המופנת כלפיה. מסביב יהום הסער, אך ראשנו לא ישח. הי עולם הערבי אינו חשוב ואינו מעניין. ירצה לחיות עימנו בשלום — נוח. לא ירצה — נניחית כל כמה שנים מכה ניצחת על ראשו.

יהיו קורבנות. אין דבר, טוב למות בעד ארצנו. זה טוב לבריאות האומה, לליכוד פלגיה, לקיום המוראל שלה. אלוהים עימנו. האנטישמים בכל העולם יעורו לנו, ויגרשו אלינו מיליוני יהודים. אנחנו חיי-החלוקין של העולם המערבי, והוא חייב לתמוך בנו. ואם העולם כולו נגדנו, לנו לא איכפת. דויד מלך ישראל חי וקיים.

הו נוף ידוע, מוכר וברור. הגיעה השעה לתאר את הנוף הנגדי, באותה הבהירות. האלטרנטיבה ההיסטורית של מדינת-ישראל. תוכנית-השלום הישראלית, כפי שהיא צריכה להיות, וכפי שיש להגיש אותה לאלתר בקאהיר. מדינת-ישראל כחלק מן העולם השמי הגדול, המשתרע ממימי האוקיינוס האטלנטי בחוף

„ואללה, כמה אתים אפשר לכתת בזה!“ (מולדן, שיקאגו סאן-טיים)

מארוקו ועד מימי המיפרץ הפרסי בחופי הצי-האירי. מדינת-ישראל כשותפה מלאה, רצויה ומקובלת במער-צמה כלכלית אדירה, בתנופת ההתחדשות החברתית והי-טכנולוגית. **לא עוד** מיבצר במצור, אלא אחד המרכיבים במרחב גדול, פתוח, דינאמי, מתעצם.

ירושן של דבר, קודם כל, הצטרפות לכל המיס-גרות המרחביות הקיימות. אחד הסעיפים הראשונים בטיוטה הישראלי-גית לחוזה-שלום צריך להיות: הצטרפות ישראלי-ראל לליגה הערבית, שתהפוך אז ליגה שמית, או ליגה מיוחדת-לבנות.

המיסגרת העיקרית היא, בשעה זו, הליגה הערבית. דגל ישראל יתנופף לצד דגליהן של 22 המדינות האחרות במרחב זה. לצד דגליהן של מצרים ותוניסיה, סודן ופלסטין, סעודיה וארדן. ראש-משלת ישראל — יאה זה מנחם בגין או כל מי שיבוא במקומו — יתפוס את מקומו בחברת הנשיאים, המלכים והשליטים של המדינות. **לא נשלוט** בחבורה זו, אך גם לא נהיה בה אסקופה נדרסת. במרחב המאוחד נהיה גורם חשוב, בעד יכולת וקשרים עולמיים. נוכח לתי-רום לו הרבה, ואף לקבל ממנו הרבה. כוחה המקובץ של יהדות העולם, שיעמוד לצידנו, יוסיף למרחב ממד עולמי, החסר לו כעת. ואילו האיחוד המרחבי יפתח לנו לא רק את שערי אפריקה. שנסגרו בפנינו, אל גם את שערי אסיה, שלא נפתחו בפנינו מעולם. נהיה, כמו שנעודנו להיות מלכתחילה, חלק מן העולם השלישי. תחת לשכון בין דרום-אפריקה וטייוואן. למרנו, בשנים האחרונות, את ממדי כוחו המדיני של הגוש הזה. עד כה היה נגדנו. הכל

ישתנה, כאשר נצטרף אליו. בצד ההתאגדות המדינית, יש להציע בקאהיר את הנחת היסודות להתאגדות כלכלית. זהו הסעיף החשוב הכא בהצעת-שלום ישראלי: **הקמת** שוק מרחבי משותף.

מלך מארוקו דיבר לאחרונה, באחת מהתבטאויותיו, על שילוב המשאבים הכלכליים העצומים של העולם הערבי עם הטכנולוגיה המפותחת של ישראל. אל לנו להתייחר. חייבים אנחנו להישמר מכל נימה של התנשאות. העולם הערבי מוכר כבר עתה בקצב גדול. מאות אלפים לומדים באוניברסיטות. בכמה מדינות ערביות יש התפתחות מואצת. ובכל זאת: יש לישראל מה להוסיף לתבשיל כלכלי זה — דינאמיות, יוזמה, כוח-אדם טכנולוגי מיומן. פה ושם קיימות אשליות מופרזות מאד על חשיבותה של ישראל במערכת התחבורה, הכלכלה והמדע של המרחב למחרת השלום. אך גם אם נוריד אשליות אלה לקרקע המציאות, נשאר הרבה. כאשר יפתחו הגבולות, כאשר ינועו הסחורות והשרותים באופן חופשי, כאשר יתחברו הכבישים והמסילות, תתפוס ישראל את המקום הראוי והמתאים לה — אולי כמו בליה, אולי כמו איטליה, אולי כמו צרפת, בשוק האירופי המשותף. נהיה מחוברים לגוף חי, ולא נהיה עוד זקרי-קים לעירויי-דם מתמיד.

שלום יביא עימו בעיות ביטחוניות. הוא יחייב סידורי-ביטחון קפדניים. הוויתור על השטחים המוחזקים ישמיט מידינו קלפים ביטחוניים, ורק כסיל יכחיש זאת. אולם לקלפים אלה יש תחליף. יש קלפים רבים אחרים בחפיסה — החל בפירוט שטחים ובסידורי-ביטחון בשטח, וכלה בצמצום הכוחות ובהגבלת החימוש. תחת פיקוח הדדי. אולם כדאי כבר עתה, בדרך לקאהיר, לשאת את העיניים ליעדים רחבים יותר, שיעמידו את הביטחון הלאומי על בסיס חדש לגמרי. **על ישראל** להציע בטיוטת-השלום שלה הקמת קהיליית-ביטחון מרחבית, בדומה ל-נאט"ו ולברית-ארשה, אך בלי השתתפות מעי-צמה הציונית איוושהי.

כאשר יסופחו קצינים ישראליים למטות כל הצבאות הערביים, וכאשר יסופחו קצינים ערביים למטה צה"ל, כנהוג בנאט"ו, תיווצר רגיעה ביטחונית שקשה להעלותה היום על הדעת. לא יהיה עוד פחד מאפתעות. מפני שלא תהינה אפתעות. לא יוכנסו למרחב מערכות-נשק חדשות. אלא אם כן תהינה דרושות להגנה על המרחב כולו. ולא תהיה זאת החלטתה של מדינה אחת, ולא כל שכן החלטתה השאית, אלא החלטתה של הקהילה המרחבית כולה, בדיעת כל חבריה. **צבאות המשולבים** יש משימה, שהשיבותה תעשה ותזדקק בשנים הקרובות. ככל שתגדל תלות העולם בנפש הערבי, כן תגדל התאווה הנואשת של הגוש המערבי מחד והגוש הסובייטי מאידך להשתלט עליו. רק מרחב מאוחד, יוכל לעמוד מול המזימות הבלתי-נמנעות.

פשר וצריך להרחיב את התמונה, החל מליגה מרחבית לכדורגל וכלה במעבדות מדעיות משותפות לפיתוח הגרעין.

את התמונה הזאת יש להעלות, כאשר מדובר על תשלום המחיר של זאת ניתן להתחמק ממנו — השיבה לגבולות הקודמים ודו-הקיום עם מדינה פלסטינית שתקום לצד ישראל. **לא מדובר** על נסיגה פנימה, מארץ-ישראל השלמה אל ישראל הקטנה, אלא להיפך — על פריצה החוצה, ממדינת-גטו חמוי-שה וצנורה אל המרחב הגדול.

מה גדול יותר? מה מלהיב יותר? מה מעורר ומגייס כוחות חזקים יותר של תיקווה וחזון? **ידחמת החזונות** עומדת להיפתח. היא בלתי-מנועת. בתוצאותיה תלוי עתיד המדינה לדורות. מחנה נאמיני-השטחים ערוך ומסודר. הוא המום בשעה זו, אחרי שנחתה עליו, בלא הכנה, מהלומת-השלום, אך הוא יתארגן מחדש. הוא יילחם. מחנה נאמיני-השלום אינו ערוך ורינו מסודר. הוא מפולג וחסרי-אונים. גם הוא המום עדיין. **עלינו** להקים מחנה גדול חדש, בלתי-שיגרת, בלתי-מיפגנת, בלתי-צמוד לאיוושהי מיסגרת של האתמוז. דרושה התגייסות עממית גדולה, התפקדות לאומית, שתקיף כל אדם בישראל שחזון השלום מרומם את לבו ומדבר אל נפשו. **הכה נרים** את הדגל!